

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 25. julija 1900.

Leto VI.

V dan otvoritve češke koče.

Slovensko planinsko društvo slavi zopet velik praznik, odvarjajoč planinsko kočo, postavljeno po češki podružnici na Ravneh v višini 1640 *m* na Grintaveu.

In kdor bo priča te slavnosti in bode na Grintavskih višavah med svati ob blagoslavljanju koče, si vtisne slovesni dan v globok spomin. Svetost pomembnega trenutka, ko se izroči koča v prijetno bivanje hribolazcem, mu pretrese dušo, in solza hvaležnosti se mu zasveti v obeh kakor nekdanj, ko mu je vzkipevalo srce ob narodnih slavnostih, slavečih pridobitve mladega slovenskega naroda.

Ves narod pa si bodi v svesti, da znači ta slavnost praznik, naklonjen mu po češki naši podružnici, po njej, ki je v čistem, nesebičnem navdušenju za kras naših gora in v naklonjenosti do slovenskih pobratimov posvetila svoje delovanje v čast slovenskemu narodu. Koča na Grintaveu je dar Čehov, namenjen Slovencem, živa priča o bratovski zvezi, ki se je uresničila pod zaščitom Slovenskega planinskega društva.

Društvo naše zbira ob zdravem, krepkem razvoju v sebi že mogočno armado za lepo našo domovino navdušenih častilcev. Mlado naše društvo se razevita in nastavlja nove veje, segajoče v vse dežele slovenske in celo tja v češko kraljestvo, da bo mogočna košata lipa, pod katero bo vsem pravim sinovom slovanske matere ljubo zbirališče in varno zavetišče. In zato si gradi svoje koče, da bo moglo postreči vsem svojim, da najdejo vsi zavetišče pri njem kjerkoli in vsak čas.

Češka koča, pozdravljena nam bodi, bodi nam v veselje, bodi nam v srečo! Le kliči nas glasno in vabi nas na vrhe in združuj na ob sebi z narodom češkim na slovanskih tleh Grintavskih, da plamti trajno ob tebi sveti ogenj, glaseč bratsko ljubezen, ki te je zgradila nam in češkemu narodu kot drago svetišče in pa v ponos.

Obvaruj te Bog, ki vodi usode narodov! — Bodi pozdravljena!

Logarjeva dolina.

Spisal Fr. Kocbek.

Na severni strani osrednjega dela krasnih Savinskih planin je več globoko zarezanih dolin, ki vzbujajo po svoji pokrajinski lepoti — vsaka po svoje — občudovanje turista, da skoraj ne ve, kateri bi dal prednost. Na Koroškem so doljenja in gorenja Jezerska Kočna ter Belska Kočna, katerih mer je od zahoda proti vzhodu, na Štajerskem pa Matkov kot, Logarjeva dolina in Robanov kot, ki se razprostirajo od severa proti jugu vzporedno.

Vobče se prišteva najlepšim dolinam Logarjeva dolina, ki je navadni cilj večini turistov v Savinskih planinah. Naš rajni rojak M. V. Lipold jo opisuje takole: „V veliki razliki med dražestno pokrajino v dolinski ravnici in med divje razorano podobo apnenega gorovja, ki se visoko okoli nje grmadi, se nahaja posebnost in očarljivost Logarjeve doline. Jaz vsaj, dasi sem na svojih geoloških potovanjih največji del domačih planin imel priliko spoznati, bi ne vedel imenovati nobene druge točke, ki bi se radi omenjenega izrednega raznoličja dala z Logarjevo dolino primerjati. Neki geolog, ki je po svojih potovanjih po vsej Evropi sloveč učenjak, je na svojem obisku Logarjeve doline dejal, da je kaj sličnega videl le v Pirenejih na Španskem.“

Ta sloveči prirodoznanec je Ami Boué, ki je leta 1832. posetil Logarjevo dolino. V svojem delu *) piše sledeče: „Krog ob vznožju gora Kušna (to je Kočna) je docela sličen krogu v Gavarniji v Pirenejih. Polkrog rogljastih apnenih sten, slap, 7000 do 9000 črevljev visoki beli vrhovi, redkokdaj popolnoma brez snega, naposled rtasti grintavci (dolomitne gore) ob vzhodu tega krasnega okrožja, to so znaki, ki so lastni tema znamenitima predmetoma.“

Dr. A. pl. Böhm je v svojih vihravih spisih trdil, da Ami Boué v zgoraj omenjeni primerjavi ni mislil na Logarjevo dolino, nego le na Belsko Kočno. To krivo mnenje mu je sloveči razkrivatelj Savinskih planin, prof. dr. J. Frischeauf, popolnoma ovrigel. Kdor pozna obe dolini, mora takoj pritrditi Frischeaufu; kajti značaj Belske Kočne ni tak, kakor ga Ami Boué opisuje, vrhutega se nahaja slap samo v Logarjevi dolini. Pisava imen je sicer pogrešna, ali ime Kočna (Kuschna) še zdaj rabijo na Koroškem za vse Savinske planine kot celoto in za njene doline.

V Logarjevo dolino vodijo poti iz treh dežel. S Štajerskega je navadni dohod od železniške postaje na Rečici v Mozirje-Ljubno-Luče in Solčavo; od te vasi je še eno uro hoda. S tega pota, po katerem moraš radi slabe ceste od Ljubnega naprej iti peš, se ti nudijo zelo lepi pokrajinski prizori, kakor tuintam érez velikanske klade se peneča Savina, Jezerčnikova brv z naravno podporo, romantična Igla s presihajočim studencem pod njo (pri Rogovilen), razjedena Raduha,

*) „Aperçu sur la constitution géologique des provinces illyriennes.“

Ojstrica (skozi Robanov kot) itd.; vendar je vobče vsled daljnje hoje enolična in utrudljiva, ker ima v ozki soteski premalo izpremembe. Zato pa si tembolj razočaran, ko stopiš v Logarjevo dolino. Druga pot nas pelje z visokih planin skozi Škarje (2127 m), ležeče med Ojstrico in Planjavo, nizdol v Logarjevo dolino. —

S Koroškega sta manj zanimiva pota ali iz Železne Kaplje čez Pastirkov vrh (1425 m) ali iz kopaljšča Bele čez Pavličev vrh (1339 m), po 4 ure hoda. Romantičnejši je pot iz Bele skozi Belsko Kočno na Savinsko sedlo (4 ure) ali z Jezerskega skozi gorenjo Jezersko Kočno na Savinsko sedlo (5 ur), odkoder je skupen pot na teraso Okrešelj (1 uro) in dalje navzdol v Logarjevo dolino. — S Kranjskega je dohod skozi lepo Bistriško dolino na Kamniško sedlo (1879 m), kamor dospješ od vira Bistrice v 3 urah. S Kamniškega sedla, ki leži med Brano (2247 m) in Planjavo (2392 m), je izredno lep razgled nazaj v Bistriško dolino, pred nami pa se razgrinja vsa Logarjeva dolina v svoji veličastnosti. Razgled z bližnje Brane (1 uro hoda) je zelo krasen in poučen, zlasti za pregled Grintavske skupine. Kamniško sedlo je kaj primerno za zgradbo potrebne planinske kočice. Ali nas bodo tudi tukaj zopet Nemei prehiteli? — Od Kamniškega sedla vodi zelo strma, v skalo udelana pot, opremljena z žico in železnimi koleci, v 1½ uri na Okrešelj. Ta pot je precej težavna; priporočati jo je le dobrim, neomotičavim turistom. Raz skupino Grintavsko je skupen dohod na Okrešelj skozi Turski žleb.

Logarjeva dolina je do 2 uri dolga in ¼ ure široka; 7 km daleč se razprostira v jugozahodni meri, neznatno se vzdigujoč, potem se zavije proti zahodu, je nekaj časa položna, nato se vzpenja navkreber do konca ob slapu pod Rinko v dolgosti 1.5 km. Prva tretjina lepe ravnice služi poljedelstvu; velike, nekoliko prodnate njive se vrste z razsežnimi travniki in košeninami. Med posestnikoma Logarjem in Plesnikom je obdelano polje, ločeno povprek s precejšnjim gozdom, za zadnjim kmetom pa se nahajajo le gozdi in bolj puste ledine, ki rabijo za pašnike. Ob zahodni strani se vije suha in kamenita struga, po kateri se drevi voda le spomladi ali ob velikem deževju ter preplavi včasi tudi vso dolino, kjer zapušča veliko proda. Vzhodno stran omejuje razrastek Ojstrice, ki deli Robanov kot od Logarjeve doline. Nižji del je obrastel z zelenjem, pašniki se menjavajo z redkimi gozdiči. Ob grebenu štrle vrhovi: Iemanikova planina (1515 m), Lucijan (1763 m), Strehalica (1798 m) in Krofička (2035 m), ki so od severa proti jugu bolj in bolj visoki in goli. Najveličastnejša pa je Ojstrica (2350 m), ki kot ostroroba piramida kipi v zrak in je na severni strani po globoki zarezi Škrbini (1749 m) ločena od Krofičke, na južni strani pa po zarezi Škarje (2127 m) od dolgo raztegnjene Planjave (2392 m), katera kaže svoje navpične, nedohodne stene. Čudom gledamo te velikane, ki se nam zde neprelazni, in katerih beli, goli in smeli vrhovi kipe v sinje nebo! Tudi v Dolomitih razvajeno oko se mora čuditi lepoti Logarjeve doline.

Pod Krofičko in Ojstrico se razprostira lepa kotlasta stopica Klemenškova planina (1195 m), ki je lastnina kmeta Klemenška. Tu stoji lepa pastirska koča. Ob vznožju Ojstrice se svetli večni sneg in pod njim veliko prodišče. Tam pod Škrbino je primeren prostor za zgradbo planinske koče, katera je zelo potrebna turistom, ki lazijo iz Logarjeve doline na Ojstrico. Tukaj bi našla kaka marljiva in denarna podružnica dovolj hvaležnega in zanimivega dela, saj je še treba napraviti pote čez Škrbino v Robanov kot, od Škrbine do Kocbekove koče povprek po severnem pobočju Ojstrice, od Škrbine na Krofičko, odkoder je krasen razgled v obe vzporedni dolini ter od Škrbine na Ojstrico; ta pot bi bil gotovo najzanimivejši in najkrajši dohod iz Logarjeve doline. Žal, da Savinska podružnica tega radi pomanjkanja novecev ne more izvršiti.

Zahodno od Ojstrice stoji Planinščica (1733 m), kot predgora popolnoma ločena od glavnega grebena. Domačini jo imenujejo tudi Rjavico, najbrž radi velikih rjavih in rdečkastih lis v navpični steni, ki se vidijo iz Logarjeve doline. Dne 28. junija 1877. l. so se namreč od nje odkrhnila velikanske skale ter so v vznožju pokopale ves macesnov gozd; precej velike klade so priletele celo do ceste sredi doline in leže še danes tam. Vsled tega se je vzdignilo toliko prahu, da je bila vsa dolina v megli. Zatem so se še večkrat, skoraj vsak 3. ali 4. dan odkrhnila manjše skale. Ta dogodek tolmači narodna pravljica takole: „Nekdaj je ustrelil kranjski lovec na vrhu Rjavice divjega kozla ali „gamza“. Nato sta prišla dva štajerska loveca, ubila kranjskega loveca in ga vrgla v prepad. Zato se odkrhavajo skale in se bodo tako dolgo, da vrže Rjavica lovčeve kosti v dolino.“

Na južni strani Planinščice se nahaja Rjavčeka dolina, po kateri vodi zelo strm pot v Grlo in v Logarjevo dolino. V bližini Grla rastejo pečnice.

Zahodno stran Logarjeve doline omejuje severnozahodni razrastek Mrzle gore, ki je obrastel skoraj do grebena z redkim drevjem in grmovjem. Tu sta znamenitejša vrhunca Veliki vrh (1587 m) in Vrlovec (1537 m). Turistu ne nudi to gorovje posebno lepih prizorov.

Potujočim iz Solčave po ozki dolinici ob bistri Savini se nam odpre pri kmetu Podbrežniku pogled na Logarjevo dolino, ki vsakega turista takoj očara. Tukaj prekoračimo potok Jezero, ki pridrevi od zahoda po ozki romantični soteski iz Matkovega kota in se nekoliko niže združi s Črno, kakor domačini imenujejo potok v Logarjevi dolini; odtod pa se zove Savina.

Korakajoč po cesti ob velikem travniku in med njivami, kmalu dospemo do premožnega kmeta Logarja, po katerem se dolina imenuje. Ugajajo nam velika enonadstropna hiša ter lepa gospodarska poslopja, a za turiste tu ni prenočišča. Črna je tu že tako močna, da goni žago in mlin, po bistri vodi pa švigajo rdečepikaste postrvi. Nato pridemo kmalu do starikave koče, kjer se je nekdam pravilo „pri Andreju“. Malo gospodarsko poslopje je bilo v svojem času prvo zavetišče turistom; na nizkem podu je bila obednica, v podstrešju pa seno za prenočišče.

Tukaj je bila od leta 1862. do 1881. gostilnica. Spominsko knjigo — darilo g. Kristijana Germela v Solčavi — hrani sedaj Savinska podružnica.

Pred to kočo zavijemo na desno črez plot in dospemo v sto korakih do spodnjega vira Savine (oziroma Črne), kjer je Savinska podružnica postavila dve klopi in mizo. Izpod velike skale in na okrog vre voda od tal; do sem je tekla voda od slapa pod Rinko pod prodnato zemljo, zapuščajoč na njej le suho in kamenito strugo. Sploh opazujemo po vseh dolinah v Savinskih planinah, da teče voda dolgo časa pod zemljo. Kmalu pridemo do gozda, kjer nas tabla z napisom opozarja na večkratni odmev, v 15 minutah pa zagledamo turistično hišo celjske sekeije D. u. Ö. A. Va, katero oskrbuje g. Janez Piskernik, ki ima za razvoj turisticke v Logarjevi dolini mnogo zaslug. Hišo je postavil Piskernik l. 1889., celjski sekeiji pa jo prodal l. 1896., vendar je svet, na katerem stoji, le v najemu še 40 let.

(Dalje prihodnjič.)

Potovanje na Severni rtič (kap).

Spisal Ivan Plantan.

(Dalje.)

Kakor vsi Saksonci, je bil tudi ta izredno ljubezniv in vljuden in izkazoval mi je vedno prednost, ker je bil za kakih deset let mlajši od mene. Oproščeval se je celo, da se mi ni predstavil že zvečer na krovu in da me ni prosil dovoljenja, ali sme na zgornji ali dolnji postelji ležati.

Sedaj sem imel že tri znance, namreč: prvega iz Braunschweiga, potem „Berlineca“ in „Saksonca“. Teh mi je bilo dovolj, in prepričan sem bil, da bode vožnja v vsakem oziru prijetna; kajti človek tudi ne more neprestano gledati le morje, gore, slapove, ribe, treba mu je tudi kakega človeka poleg sebe, s katerim more kako pametno, pa včasih kako veselo izpregovoriti. In res, postali smo prav dobri prijatelji in preživeli smo mnogo veselih trenutkov.

Vsi smo bili jako radovedni, kaj da nas čaka še novega na tem potovanju, in pripovedovali smo si, kaj smo že na prejšnjih raznih svojih potih doživeli. V tem oziru nam je pa Berlinčan hotel dokazati, da je on na morju takorekoč „doma“, da je potoval ob groznih viharjih preko „kanala“ v London. Popisoval nam je prav živo, kako da je vse onemoglo, on pa da je ves čas bil zdrav in se ni za vihar in divjanje morja prav nič zmenil.

Jaz sem kmalu spoznal, da mož po šegi vseh Berlinčanov več govori, nego je doživel, in upal sem, da pride morda še čas, da se naš ljubi Fränkl pokaže čisto drugačen, in da njegova slavna neustrašenost splava kmalu po morju.

Najprva zanimivost današnjega dne je bila „Orjaška dekliea“, to je skalnata igla, ki ima podobo ženske in se nahaja na bregu otoka Lekö. „Hong Harald“ nas je nesel potem naravnost proti severu, in drugi dan, t. j. dne 25. julija,

smo prišli ob 1. uri popoldne do skalnate gore „Torghatten“, ki leži sredi morja kakor visok in širok klobuk. Radi njegove podobe imenujejo ta otok „tržni klobuk“, kajti „torg“ pomenja naš „trg“ in „hatt“ klobuk. Ta gora pa ni samo po zunanosti silno zanimiva, temveč vzbuja pozornost potnikovo tudi s tem, da ima od vzhoda proti zahodu naravno votlino ali rov, ki je na zahodni strani 75 m visok in v sredi 17 m širok.

Naš parobrod se je ustavil pri tem otoku ter nas izkreal, da smo plezali in lezli do „rova“ in skozi ta 163 m dolgi daljnogled gledali po morju raztresene neštetilne male otoke.

Ko smo si bili ta klobuk dobro ogledali in si ga vtisnili v spomin, smo šli zopet na parobrod in odjadrali dalje proti Brönö mimo Velfjorda. Tukaj imajo ribiči, ki love zlasti slanike, glavno postajo, in zbranih je neštivilno raznih čolnov za lov in za prevažanje rib. Kadar se na enem ali drugem kraju prikaže obilo slanikov, skličejo brzojavno vse ribiče na dotično mesto. Radi tega imajo ob vsem bregu Norveške daleč do severa brzojavno zvezo, da kličejo, kadar treba, ribiče skupaj iz vseh krajev.

Dalje plove parobrod med otokoma Vøegen in Havnö in mimo otoka Alsten. Ta otok je znamenit radi svojih Sedmih sester (Syv Söstre); tako se imenujejo 1000 m visoke njegove gore s sedmimi glavami. Slovenci bi rekli temu gorovju bržkone „Sedmoglav“. Zatem pride Ranenfjord, ki ima na vsem severu največ gozdov; odtod izvažajo les do norveško-ruske meje v Severnem ledenem morju. Tu izdelujejo in izvažajo na leto do 2000 čolnov raznih vrst. Kmalu se približa parobrod otoku „Threnen“, ki leži na severnem tečajniku (66° 32' 30"), in ko ga prekoračimo, naznani to parobrod s štirimi streli iz svojih topov.

Za potnika je to prekoračenje severnega tečajnika radi tega važno, ker odtod se začenja pravzaprav potovanje po severni deželi, in odtod naprej ima ves svet svoj posebni, to je severni značaj. Vse je drugače nego v srednjeevropskih deželah; svetloba, dan, gorovje, rastlinje, vse nam je novo in nenavadno.

Noč je izginila popolnoma; visoki robovi proti vzhodu ležečih gora so še ob polnoči politi z zarjo zatonivšega solnca, in od ene po polnoči postane zopet pravi dan.

Gore, kar jih leži proti morju, so široko ploščate, dočim pri nas takih gora skoro ne poznamo; bregovi so ob morju silno strmi, le semtertja se nahajajo plitvi kraji.

Vegetacija vedno bolj pojema in peša. Svet postaja bolj in bolj resen, in ledenikov in snežnikov se kaže, četudi še iz daljave, vedno več strmečemu potniku. Solnce tukaj drugače sije kakor v južnih ali srednjeevropskih krajih; kajti dne 21. junija ne zahaja, in vsled tega je dan 48 ur dolg, dočim dne 22. decembra sploh ne vzhaja in s tem provzroča dvakratno noč!

Severni tečajnik je torej meja, kjer vseobča mati priroda stopi iz svojega starega reda in kaže človeku čisto nova svojstva in moči ter vzbuja njegovo občudovanje.

Ko smo preko severnega tečajnika, zagledamo proti severu otok „Hestmandö“, ki ima podobo konja, na katerem sedi jezdec, zavit v velik plašč. Odtod tudi ime (hest = konj, mandö = mož).

„Kong Harald“ je hitel neutrujeno proti severu, in kmalu je vzbudil veličastni ledenik „Svartisen“ našo pozornost. To je bilo okolo 7. ure popoldne dne 25. julija. Visok je res le nekaj nad 1200 m, toda dolg je 55 km in širok 16 km ter se razprostira do morja v Holandsfjordu. Tu moram omeniti, da leži na Norveškem snežna meja za 1000 m niže nego pri nas, ker naše gore imajo sneženo odejo šele nad 2200 m visoko.

Na povratku se je ustavil „Kong Harald“ zjutraj ob 7. uri v Holandsfjordu, ter smo se v čolnih do podznožja tega orjaškega ledenika prepeljali. Iztopivši na breg, smo se silno začudili, ko smo poleg morene zagledali majhen travnik, po katerem so rasle bujno cvetoče cvetlice. Večni sneg in led in tik zimskih znakov cvetje kakor spomladi! Človek bi skoro ne verjel, da se nahajajo na istem kraju kje na svetu take razlike, če bi tega čudeža ne zrl s svojimi očmi! Ni mi bilo prav nič žal, da sem bil v jutro že ob pol 7. uri vstal in da se sem vsled deževnega vremena pošteno premočil, ko sem s svojimi tovariši šel občudovat tega ledenega velikana, ki razteza svojo ledeno odejo čez celo gorovje pa doli do morja. Ko sem se bil na parobrod vrnil, sem se sušil v bližini parnih kotlov in kmalu sem bil zopet suh ter vesel.

„Kong Harald“ je krenil pol ure kasneje proti zahodni strani, in sicer proti Lofotskim otokom ter je rabil 7 ur, da je od Bodö — Heningsvær prehitel Vestfjord po vsej njegovi širokosti.

Tukaj moram omeniti, da je ta del pota skoz Vestfjord in mimo Lofotov poleg Severnega kapa najzanimivejši, kajti Lofotski otoki slove po celem svetu radi svojih čarobnih hribov in radi svojih divnih morskih ožin in fjordov. Vsa skupina Lofotskih otokov ima podobo velikanske ribe, ležeče na morju, in se razteza od severa proti jugozahodu 150 km daleč v ocean. Lofotski otoki so skalnate, do 1000 m visoke gore ter spominjajo deloma na srednjeevropske planine, nekaj pa tudi na Dolomite. Na teh otokih se nahajajo gore tako fantastnih oblik, da človeško oko kar strmi nad krasoto teh v nebo kipečih skalnatih vrhov, ki so večinoma pokriti s snegom in večnim ledom. Tukaj štrli vitka velikanska igla v nebo, tam se dviga iz morja klobuk cukra, tukaj nam se kaže raztrgana in razdrapana, s snegom pokrita gora, tam zopet gora, zarasla z zelenim mahom! Pogled na Lofote je najlepši v dopoldanski razsvetljavi, ki je tukaj čudovita

Ti otoki so: Hindö, Andö, Langö, ki tvorijo skupino Vesteralen, in Lofotska skupina: Ostvagö, Vestvagö, Flagstadö in Moskenäsö. Vsi ti otoki leže na zahodu

velikega in širokega Vestfjorda, dočim na njih zahodnem nabrežju razsaja Severno Ledeno morje. Na otokih so krasni manjši fjordi, reke in slapovi. Na obrežju teh otokov je videti mnogo večjih in manjših lesenih hiš, ki imajo zeleno zarasle strehe. Strehe krijejo namreč z brezovo skorjo (kožo) in vanjo namesijo zemlje. Take strehe so jako ceno in silno trpežne. Na Lofote prihaja vsako leto mnogo tujcev, ki se dalje časa ondi mude. Zlasti angleški turisti kaj radi semkaj hodijo na praktične vaje v plezanju po kamenitih robovih in zobovih lofotskih gora.

Tudi Vestfjord slovi radi ribarstva, kajti semkaj zahaja riba „torsk“ (Dorsch) v velikih trumah. Meseca januarja do sredi aprila se zbere tu do 30.000 ribičev, da love to ribo, ki prihaja iz Severnega Ledenega morja semkaj se drstit. Polove jih vsako leto 20 — 40 milijonov.

Kakor znano, cvro iz jeter te ribe sloveče „ribje olje“. Ribe pa posuše na drogovih ali na skalah, ali pa jih denejo v sode, posole in razpošljejo v razne vasi, kjer jih potem posuše in prodado. Glave in odpadke tudi posuše in zdrobe ter zdrob pomešajo med krmo kravam, kozam in ovcam. Tega nisem mogel izprvega verjeti, dokler mi ni naš kapitan sam potrdil, da živina rada hrusta take ribje odpadke med raznimi rastlinami, ki jih izvlečejo iz morja in rabijo za krmo.

Parobrod je plul dalje mimo vseh Lofotskih otokov in potem skoz divji, prekrasni „Raftsund“, ki se vije med otokoma Östvagö in Hindo od juga proti severozahodu ter ga obdajajo na obeh straneh strmi snežniki. Najlepši razgled po vsem ozkem „Raftsundu“ in po Vestfjordu je z vrha „Digermulkollen“ (350 m), kjer stoji tudi kočja za turiste. Toč je hodil tudi nemški cesar leta 1889.; njemu v čast so postavili kamenito znamenje.

Poleg 20 km dolgega in slikovitega „Raftsunda“ si je treba ogledati tudi „Troidfjord“, ki spominja živo na „Kraljevo jezero“ na Bavarskem, kar se tiče bregov, to je navpičnih visokih sten, toda te stene so pokrite z večnim snegom! „Troidfjord“ je najlepši del Raftsunda.

Popoldne 26. julija ob 5. uri smo prišli skozi Vagsfjord, Solborgfjord preko Malangenfjorda pred mesto Tromsö poleg otoka „Kvalö“. Celo mesto, ki ima 6000 prebivalcev, je iz lesa in se tujcu nič kaj ne prikupi, ker preveč smrdi po ribjem olju. Tukaj je glavna trgovinska postaja za raznotero kožuhovino, suhe ribe, ribje olje in izdelke Lapov; izvažajo se domači izdelki večinoma na Rusko, dočim se iz Rusije uvažajo razne vrste žita.

Ogledal sem si razne kože severnega belega medveda, pa takoj izprevidel, da so trgovci večinoma nemškega rodu (pravi židje). Vprašal sem, koliko stane taka večkrat prestreljena koža, in izvedel, da 150 do 600 K ali našega denarja 204 do 816 K. Hitro sem se izgubil iz prodajalnice in stopil v drugo trgovino, kjer so prodajali palice in bodala iz kitove kosti, ki je prav slična slonovi kosti. Vprašal sem za bodalce z nožnico in čul, da stane 26 K, palica pa 40 K!

Končno sem še radi jako preprostih lapovskih igrač v tretji prodajalnici poizvedaval in se tudi tukaj prepričal, da trgovci prav po židovsko izkušajo tujca kolikor mogoče oskubsti, ker zahtevajo za vsako stvar pretirane cene. Vajeni so pa to posebno radi Angležev, ki kupujejo le to, kar je prav drago. Očdel sem iz Tromsö, ne da bi bil najmanjšo stvarco kupil.

Komaj smo se bili s čolni prepeljali na krov „Kong Harald“, že so bili razni trgovci z raznimi kožuhovinami za nami in so nam ponujali medvedje kože že napol ceneje nego prej v mestu. Ker smo pa bili vsi radi nesolidnega trgovanja teh trgovcev ogorčeni, niso ne ene krone izkupili od nas.

Mestu nasproti je preko sunda dolina „Transdal“, in v to dolino smo sedaj krenili. Najprej smo se četrť ure vozili v čolnu preko Tromsösunda do obali, potem smo jo pa peš udarili k naselbinam Lapov. Pot je eno dobro uro dolga in pelje skoz zadnji gozd, v katerem rastejo breze. Ta naselbina sestoji iz osmih šatorov, ki so napravljeni deloma iz jelenjih kož, deloma iz brezovih vej in z blatom ometani. Na vrhu so ti šatori odprti, to pa radi dima in svetlobe. Sredi šatora gori ves dan ogenj, in nad njim visi kotel, v katerem si kuhajo jedila. Vsaka rodbina ima svoj šator in po 300 — 500 severnih jelenov, ki se pasejo v bližini.

Lapi čakajo ves mesec julij gostov in potnikov, in komaj človek v njih „vas“ pride, ga obstopijo in mu ponujajo razne svoje, skrajno preproste izdelke iz odpadkov kožuhovine in jelenjih rogov in celo mlade pse z besedo: „köp“, t. j. kupi. Človek se komaj otrese najbolj sitnih Lapov, ko si pa ogleda šator, kakšen je odznotraj, treba je to radovednost takoj plačati; kajti tisti, ki se nahaja v šatoru, pomoli takoj roko, v katero treba potisniti bakšiša, 30 — 40 örov. Če se vpošteva, da živi v takem okroglem, jako nizkem šatoru po 12 — 18 oseb in še par psov, dalje, da so Lapi noč in dan, po leti in po zimi v samo kožuhovino zaviti in oblečeni, ni se čuditi, da vzduh takega šatora nam od kulture oblizanim Evropecem prav nič ne ugaja.

Umaknil sem se torej prav hitro iz šatora in pogledal malo med čredo jelenov, ki so ostali v nekem ograjenem prostoru med šatori. Živali so jako krotke in se tujca prav nič ne boje. Vprašali smo, kako si posamniki svojo čredo izbero, in povedali so nam, da ima vsaka rodbina svoje znamenje, katero vreže na korenino rogov. Prepričali smo se o tem takoj, ko smo preiskali par jelenov, ki so imeli posebna znamenja vrezana.

(Dalje prihodnjič)

Društvene vesti.

Umrli so gg.: Pavel Homan, trgovec v Bledu, I. Juvančič, veletržec v Siški, in Anton Ukmar, c. in kr. mornar. komisar v p., ki je bil tudi sotrudnik našega lista. Časten jim spomin!

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gd. dr. A. Schiffrer, okrožni zdravnik v Ribnici.
 „ Mardetschläger Mavro, lekarnar v Ljubljani.
 „ Hočevnar Anton, c. kr. rač. oficial v Ljubljani.
 „ dr. Jenko Ljudevit, zdravnik v Ljubljani.
 „ Vesel Rudolf, c. kr. blagajnik dež. plač. urada v Ljubljani.
 „ Stare Ferdinand, c. kr. sodnik v p. v Ljubljani.

Radovljiške podružnice:

- Gd. Arh Luka, prof. kandidat na Dunaju.
 „ Dolenc Karel, tovarniški uradnik na Jesenicah.
 „ Kirchmajer Kristijan, gostilničar in posestnik v Ratečah.
 „ Novak Alojzij, učitelj v Bledu.
 „ Pintbach Jožef, župan v Ratečah.
 „ dr. Plemelj Josip v Berlinu.

Darila. Osrednjemu društvu: Neimenovan član 100 K, Planinke 5 K, nabiralnik na Rožniku 1·30 K, g. Jos. Kobilec več knjig, g. Ant. Ukmar pa lepe slike, ki jih je sam izdelal.

Zahvala. O priliki veselice v Kropi v prid brvi čez Savo so poslali Radovljiški podružnici prispevke: g. župnik Verbajs v Kamni gorici 10 K, g. Štefan Lazar v Kropi 5 K, g. Andrej Žumer, okrajni šolski nadzornik, 3 K, g. župnik Berlic 2 K, O. K. 1 K. Bodi jim na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala! Zlasti pa zahvaljuje odbor slavni pevski zbor kropski in njega pevovodjo g. Jurja Legata za res lepo petje za to priliko izbranih pesmi. H gmotnemu uspehu je znatno pripomoglo improvizirano srečkanje, za kar gre posebna zahvala domačemu g. nadučitelju Jos. Korošcu. Končno izreka odbor prav pristržno zahvalo vsem požrtvovalnim udeležencem, ki jih slabo

време ni oplašilo, da so s svojo prisotnostjo omogočili veselico in primerno izdatni dohodek.

Otvoritev češke koč. Češka koč, ki jo je zgradila naša vrla češka podružnica na Spodnjih Ravneh pod Grintavcem, se slovesno blagoslovi in otvori v četrtek dne 26. t. m. ob 10. uri dopoldne. Oficialno se udeleže otvoritve: odbor češke podružnice z načelnikom g. univ. prof. dr. Chodounskym, osrednji odbor z načelnikom g. prof. Orožnom in podružniški odbori.

Na slavnost so vabljeni vsi častiti člani in članice osrednjega društva in podružnic.

Udeležniki iz Ljubljane se odpeljejo odtod že v sredo dne 25. t. m. z opoldanskim, popoldanskim ali z večernim (potresnim) vlakom do Kranja. Opoldanski in popoldanski izletniki se odpravijo takoj po dohodu v Kranju na vozeh do Jezerskega (3 ure vožnje), odkoder je še 2 uri hoda do češke koč. Največ teh izletnikov prenoči na Jezerskem. Večerni člani pa prenoče v Kranju in se odpeljejo na Jezersko drugo jutro ob treh ali štirih.

Da ne bo zadrege zaradi vožnje iz Kranja, naj udeležniki naznanijo čas prihoda naši planinski podružnici v Kranju, da bo mogla preskrbeti dovolj voz in združiti izletnike v primerne skupine.

Odhod od koč na Jezersko bo dne 26. ob 2 popoldne in povratek z vozovi v Kranj ob 4, sicer je razhod poljuben, kdor se noče vezati na skupno vožnjo.

Otvoritev bo ob lepem ali grdem vremenu.

Češka podružnica je izdala nastopni domači red za češko koč pod Grintavcem: 1. V češki koči je dobrodošel vsak turist.

2. Prišlec se mora sprejeti, dokler je kaj prostora. Turisti, ki so prišli preje v koč, imajo pred pozneje došlimi pravico, izbrati si ležišče. Prosi se, da se izbrano ležišče označi. Dame pa imajo, četudi so prišle pozneje, pravico do posebne sobe, in to tudi tedaj, kadar bi si bili že drugi turisti izbrali postelje v njej.

3. Prosimo, da bi vsak prišlec zapisal svoje ime in bivališče v knjigo, ki je v koči razpoložena; člani planinskih društev naj zapišejo tudi ime dotične podružnice. Zabeležijo naj se tudi kratke opazke o ekskurzijah, barometriki in termometriki podatki i. t. d.

4. Za prenočišče v podstrešju se plača 1 K 50 h, člani turističnih društev plačajo 1 K.

5. Za prenočišče na postelji v posebni sobi se plača 2 K 50 h, člani turističnih društev plačajo za isto prenočišče 1 K 50 h. Za čisto posteljno perilo je plačati 50 h.

6. Vsak turist plača vstopnine v kočo 40 h, tudi če prenočuje.

7. Vsa plačila sprejemlje gospodar koč.

8. Vodniki in nosači imajo prost vstop in brezplačno prenočišče.

9. Prosimo, naj se inventar v koči skrbno varuje; vsaka slučajna poškodba naj se poplača po vrednosti. Odškodnina naj se zabeleži v blagajniški knjigi.

10. Inventar koč, kakor n. pr. volnene odeje, se ne sme rabiti zunaj koč; dovoljeno je, izposojati si svetiljke, vsekakor pa mora vsaj ena svetiljka ostati v koči. Rešilna vrv se sme rabiti samo ob nevarnosti.

11. Pušiti je v spalnicah in podstrešju strogo prepovedano.

12. Na hodniku in v podstrešju se smo svetiti le s svetiljko. Sploh prosimo, naj se z lučjo ravna previdno.

13. Prepovedano je strogo, legati v črevljih na posteljo.

14. Ob devetih zvečer bodi v koči vse mirno.

Na Triglavu so bili letos prvi turisti dne 1. in 2. julija, in sicer 2 gospodični in 3 gospodje. Skozi Kot so hodili 2 in pol ure po snegu, vendar je bila ta hoja deloma prijetnejša, nego poznejša po kamenju. Na Kredarici in vrhu Triglava ni bilo več snega. Edine težave so imeli od sedla pod Malim Triglavom do prvih klinov. Krma in Konjska planina sta bili še pod snegom, Velepolve je pa že krasilo zelenje in cvetje.

Koča na Kredarici je dobro prezimila ter je z vsem preskrbljena.

Pri tej priliki opozarjamo vse obiskovalce Triglava, posebno pa novince, naj odhajajo zjutraj zgodaj, a ne pozno popoldne.

Zjutraj je hlad, ni neviht, in ako tudi malo pešajo, imajo ves dan čas, da dosejo do Kredarice. Ako pa turista zateče megla, nevihta ali noč, onda je vedno v veliki nevarnosti, osobito ako gre brez vodnika.

Vremensko opazovališče na Kredarici. Društvo si je omislilo nov, za to višino (2500 m) uravnan aneroid, ki kaže natančno zračni tlak. Poskusi s tlakomernim toplomerom (Siedethermometer), katere je napravil prof. Macher na licu mesta, dokazujejo, da je aparat res izvrsten. S posredovanjem prof. dr. J. Frischaufa je napravila ta kompenzirani aneroid firma Bohne v Berlinu za 100 mark.

Koča na Rodici je izvrstno prezimila. Letos je dobila ograjo, da pašna živina ne bode nadlegovala hribolazcev. V koči je ležišče za 8 oseb, a v podstrešju še prostor za vodnike. Večje družbe dobe za silo prenočišče tudi v sosednjih stanih. Člani planinskih društev, ki posetijo kočo od Bohinjskega jezera, dobe ključ pri gostilničarju L. Vrančiču, p. d. Kramarju v Laškem Rovtu proti izkaznici. Oficialne otvoritve te koč z ozirom na mnoge letošnje otvoritve in prireditve „Slov. planinskega društva“ ne bode.

Tomčeva koča na Begunjščici je že popolnoma urejena ter vabi k sebi bližnje in daljnje turiste. Murke in pečnice, katerih je na Begunjščici posebno veliko, so sedaj v najlepšem cvetju. Do njih je od koč komaj pol ure, do koč pa iz Begunj ali Poljč dobro uro hoda. Z ozirom na nizko lego te koč je pričakovati, da ne bo služila zgolj hribolazcem, marveč tudi letovičarjem iz bližnjih krajev. Vsled tega jo je Radovljiška podružnica posebno udobno opravila. Ležišče je osem v dveh oddelkih.

Lovsko hišo pri izviru Kamniške Bistrice je kamniška mestna korporacija izdatno razširila in jo popravila ter napravila lepo klet. Klet in kuhinja sta založeni z jedjo in pijačo. Ta naredba slavne korporacije je vse hvale vredna, ker je krasni romantični kraj jako priljubljen izletnikom, kateri ne hrepene po visokih vrhovih.

Veselica Radovljiške podružnice v Kropi. Uspeh prve letošnje prireditve je bil z ozirom na skrajno slabo vreme in pa na politični shod ob istem času v Lescah

povoljen. Prišlo je največ udeležencev iz Radovljice, prihitali so pa tudi iz Begunj, Bleda in celo iz Jesenic in Rateč. Domačini iz Kroke in Kamne gorice pa so bili navzočni skoraj vsi, tako da bi bil imel gostilničar ob lepem vremenu zadrego. Dež je odnehal ravno toliko, da se je izvršil program na prostem, malo potem pa je iskal vsak zavetja pod različnimi strehami. Ker na razhod vsled neprestanega naliva ni bilo misliti, je zaigrala radovljiška godba v hiši gosp. Jalena še več okroglih. Vseh dohodkov je bilo nad 120 kron, čistega je ostalo 90 kron 10 vinarjev.

Izleta na Sv. Višarje sta bila ta mesec dva. Dne 1. t. m. ga je priredila Kranjska podružnica z 18 člani, dne 15. t. m. pa osrednje društvo s 60 člani, med njimi 14 dam. Oboji izletniki so imeli izredno ugodno vreme in velekrasen razgled na bližnje in daljne gorske vrhove. Na bližnjega „Lovca“, na katerega so že lani višarski gg. duhovniki požrtvovalno nadelali jako prikladno stezo, letos pa jo popravili, je polezlo pri prvem izletu 10, pri drugem pa 15 hribolazcev. S tega divnega vršaca so uživali še lepši, razsežnejši razgled, zlasti pogled na Vel. Klek je bil veličasten. Kdor se rad naslaja z gorskimi krasotami, naj le stopi na Sv. Višarje, gotovo ga očarajo s svojim imenitnim razgledom. Gori mu je na razpolaganje tudi posebna, lepo opravljena soba našega društva, kjer se lahko odpočije na čedni postelji. Pristojbine so naznanjene v sobi, zaradi prenočišča v njej pa se je priglasiti pri cerkvenem opraviljstvu vsaj do 8. ure zvečer.

Naj tudi na tem mestu prav iskreno zahvalimo veleč. gospoda župnika Svato na, opravitelja na Sv. Višarjih, ki je tako prijazno sprejel oboje izletnike ter jim poslužil v vsakem oziru.

Izlet na Menino planino, katerega sta mislili prirediti Kamniška in Savinska podružnica dne 15. julija, bode dne 19. avgusta. Vsak udeleženeec naj oglasi svoj prihod pri g. Fr. Kocbeku, načelniku Savinske podružnice v Gornjem gradu, da more preskrbeti pijače.

Iz Bohinja. Pot iz Nomenja na Koprivnik je zaznamenovala junija meseca Radovljiška podružnica. Po njej prideš v

poldrugi uri na Koprivnik. — Na koncu Bohinjskega jezera je postavila tablo z napisom: Črez Vogel in Globoko v Tolmin.

V Leskovi dolini pod Snežnikom je spominska knjiga v gostilnici gosp. Iv. Kraševca.

C. kr. vojaški geografski zavod, ki tudi letos po naših planinah meri, je prosil osrednji odbor, da bi dovolil dotičnemu vojaškemu oddelku brezplačno bivanje v društvenih kočah. Osrednji odbor, ki znanstvena dela rade volje podpira, je ugodil prošnji.

Planinske razglednice, gotovo najlepše, kar jih je izšlo do sedaj med slovenskimi, je ravnokar izdala Radovljiška podružnica. Prva nam predočuje triglavska vrhova z ledenikom po Endersovi sliki v ljubljanskem muzeju, druga Bled po sliki fotografa Vengarja, tretja (v obliki dvodelnih razglednic) pa pogled s Stola, in sicer na sever in na zahod. Le-ta je krasna reprodukcija znamenitih oljnatih slik v škofovi palači v Kranju. Radovljiška podružnica je že lani izdala enako razglednico in jo takoj razprodala, vsled tega je založila letos novih 1000 izvodov ter pridelala posameznim vrhovom imena. Te razglednice bodo gotovo dobrodošle vsakemu hribolazcu, bodisi nabiralec razglednic ali ne.

Novo barvasto razglednico je založila tudi Kranjska podružnica. Podoba nam kaže pogled na Kranj, v ozadju pa Kamniške planine in Karavanke. Spodaj na levo je vrh in cerkev sv. Jošta pa Cofišče na Šmarjetni gori. Razglednice so jako lepo izdelane.

G. Kadilnik, neutrudni starosta slovenskih turistov, je posetil pariško razstavo in domov grede polezel tudi na „Jungfrau“.

G. Stiasny, učitelj v Radovljici in odbornik ondotne naše podružnice, je prejel izdatno deželno podporo za obisk pariške razstave. Tamkaj si ogleda tudi turistični oddelk ter bo o njem poročal na planinskem večeru našega društva. Vrlemu slovenskemu turistu želimo srečno pot.

Dijaška prenočišča Kluba čeških turistov. Na Češkem in Moravskem vzdržuje Klub čeških turistov že nekaj let pre-

nočišča, namenjena potujočemu dijaštvu. Na Češkem jih je letos urejenih 109, na Moravskem 15. Pripravljena so ob šolskih počitnicah v šolskih učilnicah, sicer pa v gostilnicah. Ležišča v učilnicah so brezplačna, v gostilnicah pa po najnižji ceni. Preskrbljeno je tudi za hrano, ki jo dajo dijakom gostilničarji po izredno nizki ceni. Teh dobrot postane deležen vsak dijak, ki se izkaže z legitimacijo Kluba čeških turistov. Omogočeno je s tem dijakom potovanje po Češkem in Moravskem ob najmanjših stroških. Klub čeških turistov je poblastil tudi „Slovensko planinsko društvo“, da izdaje legitimacije za dijaška prenočišča na Češkem in Moravskem slovenskim dijakom, to z željo, da pospeši potovanje slovenskega dijaštva po čeških deželah in da privabi med Čeha slovenski naraščaj, ki naj spozna češki narod. Odbor „Slovenskega

planinskega društva“ vabi s tem slovensko dijaštvo srednjih in visokih šol, ki bi hotelo potovati na Češko ali Moravsko, naj se zglaša pri njem za omenjene legitimacije, ki jih oddaje brezplačno.

Opomin. Orožnovo kočo na Črni prsti je našel vodnik spomladi odprto, manjkalo pa ni v njej ničesar. Sodi se, da jo je pustil odprto po zimi kak lovec. Opozarjamo vsled tega vse one gospode v Bistrici, ki imajo ključe za kočje „Slov. planin. društva“, da jih ne izročajo drugim kakor dobro znanim ljudem in takim, ki se izkažejo z izkaznicami. Dosedaj sta izginila v Boh. Bistrici že dva ključa, za katera poverjenika ne vesta, komu sta jih izročila. Naše društvo ima vsled take brezskrbnosti le škodo, ker dotičniki, ki ključa ne vrnejo, gotovo tudi pristojbine za porabo kočje ne plačajo.

Književnost.

Voditelj po Ljubljani in načrt mesta Ljubljane. Založil J. Bonač. Stane 40 h. — Prav dobrodošla sta „voditelj in načrt“ ne le v Ljubljano prihajajočim tujcem, ampak tudi domačinom. Voditelj po Ljubljani ima 11 ličnih slik in nam v glavnih potezah podaja zgodovino mesta, opozarja na spomenike, cerkve, pokopališče, hotele, boljše restavracije, kavarne in okolico. Končno pa navaja cene za izvoščike in postreščike. O posameznostih bi omenili, da se nemško besedilo stvarno ne ujema popolnoma s slovenskim, tako n. pr. je pri „Narodnem domu“ v nemškem besedilu izpuščena opazka: „torišče narodnih društev“. Pri znamenitih grobovih ni omenjen slavni izumitelj ladje na vijak „Ressel“, po rodu Čeh, ki je pokopan na ljubljanskem pokopališču. Pri hotelih bi navedli tudi Grajžarja, pri restavracijah Fantinija in kolodvorsko restavracijo. Načrt mesta Ljubljane je prav pregledno in jasno narisal mestni arhitekt g. C. M. Koch, ki nam je s tem delom zelo ustregel. Namesto „Gruberjev kanal“ bi bilo bolje „Gruberjev prekop“ in namesto „državna železnica“ bi pisali drž. ž.

Zemljepis Hrvatske. Napisala Drag. Hire in dr. H. pl. Hranilović. Vlastitom

nakladom pisaca. Zagreb 1900. — Imenovana vrlo znana zemljepisca bodeta v zvezkih izdavalca toli potrebni „zemljepis Hrvatske.“ Kakor je razvidno iz doposlanega „pristupa“, bode ta zemljepis temeljito in vestno delo ter nam poda jasno sliko o zemljepisnih odnošajih hrvaških dežel. Iz „pristupa“ se vidi, kako obilno in različno je gradivo, katero znanost zahteva v temeljitem zemljepisu, in naposled, kako je to gradivo tekom zadnjih desetletij za imenovane dežele naraslo. Ocenjevali bodeimo tudi o svojem času v našem listu naznanjeni „zemljepis“, katerega svojim čitateljem kar najtopleje priporočamo v naročevanje. „Zemljepis“ bode obsegal do 30 zvezkov in stane za zunanje naročnike s poštnino vred 20 kron. Vsak mesec izideta po dva zvezka. Kdor nabere 10 naročnikov, dobi 1 izvod zastoj. Naroča se v tiskarni Artura Scholza v Zagrebu.

Römische Strassen und Befestigungen in Krain. Stane 7 K. S tem naslovom sta spisala znana starinoslovec Anton pl. Premerstein in prof. Simon Rutar lično knjigo, katero je izdala „e. kr. osrednja komisija za raziskavanje in ohranitev umetnih in zgodovinskih spomenikov“ na

Dunaju. Prav zanimivo opisujeta gg. pisatelja rimske ceste in utrbe na Kranjskem. Nekaj prav dobro izvedenih zemljevidov in snimkov (faecimile) služi v ložje razumevanje besedila. Vsa tvarina je razdeljena v tri oddelke, ki so: 1. Ceste in utrbe ob italijanski-panonski meji. 2. Kranjski oddelek ceste „Emona-Siscia. 3. Novi in pre-

gledani napisi s Kranjskega. Izmed mnogih zanimivosti bi zlasti opozarjali na nagrobni napis (str. 41.), ki je menda prvi doslej najdeni kristjanski spominek v Emoni (Ljubljani), ki je bila že v četrtem stoletju škofovski sedež. Priporočamo vsem omikanim domoljubom to knjigo.

Razne vesti.

Na Storeški ravni nad Boh. jezerom je pasel nad štirideset let pastir Šimen. Ko je letos zopet gnal čredo na planino, ga je ujel dne 26. junija meseca potoma oni hudi naliv, ki je napravil zlasti v zgornji Bohinjski dolini mnogo škode ter pokvaril malone vse planinske poti Stari Šimen se je prehladil pri tem tako zelo, da so ga morali dva dni pozneje prinesiti v dolino, kjer je kmalu umrl. Zanimalo bode vsakega, ki je poznal ta prototip vseh pastirjev, da si je nabral za svojega pastirjevanja premoženja več tisoč goldinarjev, in sicer največ z ruvanjem čemerike, ki so jo pred več leti obilo izvažali iz Bohinja, dalje s kopanjem cijana ter z nabiranjem smole. Gostilnice je črtil vse.

Hrvatsko planinarsko društvo v Zagrebu je praznovalo dne 29. junija petindvajsetletnico svojega obstanka ter ob tej slovesni priliki napravilo izlet na Sljeme. Naš osrednji odbor je bratskemu društvu poslal najprisrčnejše čestitke.

Vladivostok. Konec 19. stoletja je zadobilo veliko veljavo rusko mesto Vladivostok ob Velikem oceanu, katero je iztočišče velikanske Sibirske železnice. Mesto ima 25.000 prebivalcev, med njimi 10.000 Evropecev in 15.000 Kitajcev, poleg tega pa je še v posadki 20.000 mož. Vladivostok ima približno enako podnebje kakor Arh-

angelsk ob izlivu severne Dvine v Severno Ledeno morje, in sicer vlažno toplo poletje in suho hudo zimo, ter je po Usurski železnici zvezan z Usurijem, Sungarijem in Amurjem, ki so plovstvu ugodne reke. Vladivostok je torej v zvezi s Sibirijo in Mandžursko in teh dežel edina pripravna luka ter zaslovi še kot velevažno trgovsko mesto.

Taljenvan. Ob severni obali Pečilskega zaliva je kitajska luka Taljenvan, do katere bode vozila važna Mandžurska železnica. To luko je za dolgo vrsto let vzela v najem Rusija, ki gradi Mandžursko železnico kot podaljšek velikanske Sibirske železnice. Taljenvan je sedaj svobodna luka, in ob njej gradijo Rusi novo mesto, Dalnij imenovano. Gradnjo in promet v novi luki je prevzela vzhodnokitajska železniška družba, ki vodi gradnjo Mandžurske železnice in prevzame tudi brodarstvo v Kitajskem morju, kar ni ravno po volji podjetnim Japoncem. Da si pa pridobi Rusija za tako orjaško podjetje sposobno osebje, je ustanovila v Vladivostoku ob Velikem oceanu orientalski zavod, v katerem poučujejo gojence v vzhodnoazijskih jezikih in v vseh drugih predmetih, ki so potrebni za vodstvo takega podjetja.

Na vrhu Vezuva so Italijani postavili Odrešenikov spomenik.

***Poziv!** Ker se je že večkrat pripetilo, da gg. dijaki, ki lazijo na Triglav, med potjo kamenje spuščajo, lučajo ali pa tako neprevidno hodijo, da se jim kamenje pod nogami ruši, jih resno prosimo, naj to opuste, oziroma previdneje hodijo, da ne provzročijo kake nezgode.*

Pri tej priliki jih tudi prosimo, naj takrat, kadar so drugi turisti v kočah, s kuhanjem s seboj prinesenih živil tako dolgo počakajo, da so drugi turisti odpravljani. Tudi naj s kurjavo kolikor mogoče varčno ravnajo, ker so drva silno draga na Kredarici.

Poziv na III. tekmovalno slikanje.

Odsek amateur-fotografav „Slov. plan. društva“ pozivlje s tem častite člane, da se blagovoljno udeleže tekmovalnega slikanja za leto 1900. Vzpored je: 1.) Triglavsko, 2.) planinsko, 3.) pokrajinsko slikanje, 4.) razne študije in slike.

Slike, izvršene v dobi od oktobra 1899. do novembra 1900. leta, se bodo obdarovale z raznimi diplomami, katere jim pripozna posebna v presojo slik določena komisija.

Gg. amateurje opozarjamo na to tekmovalno in jih prosimo, da se ga obilo udeleže ter svoje slike pošljejo najkasneje do 30. oktobra 1900. leta odseku amateur-fotografav „Slov. plan. društva“.

Imena slik, objektiv, razsvetljava in podpis naj se pošljejo posebej v zavitku.

Fotografi po poklicu so izključeni.

Odsek amateur-fotografav
„Slov. plan. društva“.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4.

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo ročno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporočā

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v naročilev vsakovrstnih strugarskih košenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporočā svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, sliovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Restavracija Źeleznikova na Dovjem

preskrbuje tujeem in turistom vodnike, vozove in prenočišča. Dobra jedila, pristna pijača in prijazna postrežba.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

☞ papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin. ☜

JOS. PETRIČ,
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamnosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Firme na steklo in vsakovrstne družje napise, izvirne diplome in vsakovrstna kaligrafska in litografska dela

izdelujejo umetniško in cenó

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf

v Križeniških ulicah št. 9 v Ljubljani.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4, *priporoča*

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovih ulicah

št. 5, na spr. nove pošte,

priporočam vjudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogleđ.

V svoji knjigovoznici izdelujem vezi proste in najfinješe.

Prezvemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. 1000 lepih razglednic 28—32 K. Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 66 h, s pošto 76 h.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuthove tvornice).

Prekupilnikom velik popust.

Tiskarna in kamenotiskarna A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5, se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in cenó na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franko in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in plesarskih predmetov.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega **medenega blaga** in **slasčice**.

Kupuje med v panjih in vosek.